

Sygn. akt II K 323/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Legionowie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Tomasz Kosiński

Protokolant: Bożena Oblińska

w obecności oskarżyciela : ---

po rozpoznaniu dnia 12 lutego 2019 r. , 26 marca 2019 r. i 14 maja 2019 r. na rozprawie w L. sprawy :

M. O. , syna E. i A. z d. C. , ur. (...) w N.

oskarżonego o to, że :

w okresie od dnia 27 lipca 2010 roku do dnia 28 lutego 2018 roku w L. województwa (...) , uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego wobec W. O. oraz P. O. określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 roku sygn. akt III RC 143/10 w kwocie po 500 zł miesięcznie na każde z dzieci , czyli 1000 zł miesięcznie , przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń miesięcznych , narażając uprawnionych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1a k.k.

1. Oskarżonego M. O. w ramach zarzucanego mu czynu uznaje za winnego tego że w okresie od dnia 01 listopada 2015 roku do dnia 28 lutego 2018 roku w M. województwa (...) , uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego wobec W. O. oraz P. O. określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 roku sygn. akt III RC 143/10 w kwocie po 500 zł miesięcznie na każde z dzieci , czyli 1000 zł. miesięcznie , przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń miesięcznych , narażając uprawnionych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych to jest popełnienia czynu z art. 209 § 1 a k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1a k.k. skazuje go na karę ograniczenia wolności w wymiarze 8 (ośmiu) miesięcy , polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd w wymiarze 30 (trzydzieści) godzin miesięcznie;

2. Na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt. 3 k.k. zobowiązuje oskarżonego M. O. do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie dzieci W. O. i P. O. w okresie wykonywania kary ograniczenia wolności;

3. Na podstawie art. 618 § 1 pkt. 11 k.p.k. zasądza od Skarbu Państwa- Kasa Sądu Rejonowego w Legionowie na rzecz adwokata P. G. kwotę 723,24 zł (siedemset dwadzieścia trzy złote dwadzieścia cztery grosze) tytułem nie opłaconej przez oskarżonego M. O. pomocy prawnej za obronę udzieloną z urzędu;

4. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia oskarżonego M. O. w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Sygn. akt II K 323/18

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. O. pozostawał w okresie do połowy 2010 r. w związku konkubenckim z B. J. . Ze związku tego w dniu (...) urodziła się ich córka W. O. , zaś 12 listopada 2007 r. ich syn P. O. . Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 r. sygn. akt III RC 143/10 zasądzono od oskarżonego M. O. na rzecz córki W. O. alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie oraz na rzecz syna P. O. alimenty w kwocie 500 zł miesięcznie płatne do rąk matki B. J. do dnia 15 każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w przypadku płatności którejkolwiek z rat poczynając od dnia 01 sierpnia 2010 r. (k. 31) . Oskarżony M. O. w okresie od 2010 r. do sierpnia 2012 r. pracował i starał się płacić alimenty na rzecz swoich dzieci . W czerwcu 2012 r. B. J. związała się z M. T. i przeprowadziła się wraz z ze swoimi dziećmi W. i P. O. do mieszkania swojego nowego konkubenta do miejscowości M. woj. (...) . W lipcu 2012 r. oskarżony uległ wypadkowi i złamał nogę. W styczniu 2013 r. B. J. uzyskała ponowny tytuł wykonawczy w zamian utraconego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 r. sygn. akt III RC 143/10 i na podstawie tego tytułu wszczęła w 2014 r. egzekucję komorniczą zaległych alimentów wobec oskarżonego M. O. . W roku 2014 r. oskarżony M. O. wyjechał do pracy za granicę do Szwecji i przekazywał przez swoją siostrę K. N. pieniądze na poczet zaległych alimentów B. J. , która poinformowała o tym komornika prowadzącego egzekucję (k. 130) . W roku 2014 r. B. J. wystąpiła też do OSP w L. o przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego na rzecz swoich dzieci W. i P. O. . Decyzją z dnia 29.09.2014 r. OSP w L. przyznał świadczenie alimentacyjne z funduszu alimentacyjnego w kwocie po 500 zł na rzecz P. O. i W. O. .

W dniu 28 sierpnia 2015 r. OSP w L. złożył do Prokuratury Rejonowej w Legionowie zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. przeciwko oskarżonemu M. O. . **Postanowieniem z dnia 30 marca 2017 r. sygn. akt PR 1 Ds. 72.2017 Prokuratura Rejonowa w Legionowie umorzyła na podstawie art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k. wobec braku znamion czynu zabronionego postępowanie o czyn z art. 209 § 1 k.k. polegający na uporczywym uchylaniu się w okresie od 01 sierpnia 2015 r. do 29 września 2015 r. od wykonywania przez podejrzanego M. O. obowiązku ciężącego na nim z mocy ustawy i orzeczenia sądowego obowiązku opieki nad dziećmi W. O. i P. O. w ten sposób że nie łoży na ich utrzymanie alimentów w kwocie 1000 zł miesięcznie przez co naraził w/w pokrzywdzonych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Z uzasadnienia tego postanowienia wynika jednak iż Prokurator badał kwestie popełnienia przez podejrzanego M. O. czynu z art. 209 § 1 k.k. od 01 sierpnia 2010 r. do 29 września 2015 r. (k. 131-132) .** Postanowienie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Rejonowego w Legionowie II Wydział karny z dnia 31 sierpnia 2017 r. sygn. akt. II Kp 213/17 .

W okresie od 01 listopada 2015 roku 19 marca 2018 r. oskarżony M. O. był zatrudniony w firmach : Trend Dom M. P. , Z. P. i B. M. W. (k. 172) . Oskarżony M. O. w okresie od 11 marca 2016 r. do 26 stycznia 2017 r. wpłacał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Legionowie A. B. kwoty po 600 zł miesięcznie na poczet zaległych alimentów na dzieci W. i P. O. (k. 133 – 134) . Robił to w okresie prowadzenia wobec niego w/w postępowania przygotowawczego o czyn z art. 209 § 1 k.k. prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Legionowie w sprawie sygn. akt PR 1 Ds. 72.2017. Następnie oskarżony M. O. mimo że pracował zawodowo zaprzestał płacenia alimentów na rzecz swoich dzieci P. i W. O. . Tym samym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości alimentacyjnych stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń miesięcznych . W tym okresie oskarżony M. O. kontaktował się z dziećmi i kupował im drobne prezenty .

W okresie objętym zarzutem aktu oskarżenia B. J. pracowała dorywczo lub pozostawała na utrzymaniu swojego konkubenta M. T. . Od kwietnia 2016 r. otrzymywała dzieci P. i W. O. świadczenie 500+. Ponadto otrzymywała na dzieci z Funduszu Alimentacyjnego alimenty po kwocie 500 zł . Tym samym działanie oskarżonego M. O. naraził uprawnionych P. i W. O. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

M. O. ma ukończone 39 lata, jest kawalerem , ma na utrzymaniu 2 dzieci , jest osoba bezrobotną , nie był karany (k. 162-166) , był leczony psychiatrycznie nie był leczony odwykowo. Z opinii sądowo psychiatrycznej sporządzonej

przez biegłych lekarzy psychiatrów w dniu 11 marca 2019 r. (k. 162-166) wynika iż u oskarżonego M. O. nie rozpoznano choroby psychicznej ani upośledzenia umysłowego . Rozpoznano natomiast zaburzenia adaptacyjne. Ten stan psychiczny oskarżonego w odniesieniu do zarzucanego mu czynu nie znosił ani nie ograniczał zdolności kierowania swoim postępowaniem . Oskarżony M. O. może brać udział w postępowaniu karnym . Z uwagi na ujawniony niepokój badany wymaga pomocy prawnej w toczącym się postępowaniu karnym .

Sąd powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie następujących dowodów : wyjaśnień oskarżonego M. O. (k. 59 i k. 135-136) , zeznań świadków : B. J. (k. 25-26 i k. 136-137) , M. T. (k. 36 i k. 137) , K. N. (k. 180-181) i A. L. (k. 181-182) oraz dokumentów w postaci : zawiadomienia (k. 1) , opisu decyzji OPS w L. (k. 2) , zaświadczenia z Urzędu Pracy w L. (k. 13, k. 14, k. 16, k. 17) , odpis wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 r. sygn. akt III RC 143/10 (k. 31, k. 41) , odpisu postanowienia (k. 32, k. 42) , opinii o uczniu (k. 33- 34) , zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji alimentów (k. 43) , pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie (k. 44, k. 45) , decyzji OPS w L. (k. 46) , danych osobo poznawczych (k. 54) , karty karnej (k. 65, k. 134, k. 185) , dokumentów złożonych przez oskarżonego (k. 83) , zeszytu z potwierdzeniami (k. 130) , postanowienie o umorzeniu dochodzenia Prokuratury Rejonowej w Legionowie w sprawie sygn. akt PR 1 Ds. 72.2017 (k. 131-132) , informacji od Komornika Sądowego (k. 133) , pisma Prokuratury Rejonowej w Legionowie (k. 149) , dokumentacji medycznej (k. 153) , pisma Firmy (...) (k. 160) , opinii sądowo- psychiatrycznej (k. 162-166) , pisma z ZUS (k. 172) i pisma Prokuratury Rejonowej w Wołominie z załącznikami (k. 174-177) .

M. O. stanął pod zarzutem , w okresie od dnia 27 lipca 2010 roku do dnia 28 lutego 2018 roku w L. województwa (...) , uchyłał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego wobec W. O. oraz P. O. określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 roku sygn. akt III RC 143/10 w kwocie po 500 zł miesięcznie na każde z dzieci , czyli 1000 zł miesięcznie , przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń miesięcznych , narażając uprawnionych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych to jest popełnienia czynu z art. 209 § 1a k.k. .

Oskarżony M. O. w postępowaniu przygotowawczym nie przyznał się do popełnienia zrzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień (k. 59) . Natomiast na rozprawie przed Sądem oskarżony M. O. przyznał się do tego że nie płacił alimentów bo zdrowie mu na to nie pozwalała . Oskarżony M. O. wyjaśnił iż nie płacił systematycznie alimentów na rzecz dzieci bo nie miał z czego . Opisał w jakich okresach objętych aktem oskarżenia pracował oraz kiedy przekazywał swojej byłej konkubinie B. J. alimenty na ich dzieci W. i P. O. oraz w jakich okresach alimenty te ściągał komornik (k. 135-136) .

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego M. O. złożonym na rozprawie przed Sądem . W tym zakresie wyjaśnienia oskarżonego M. O. są jasne , dokładne i korespondują z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zwłaszcza z zeznaniami świadków: B. J. (k. 25-26 i k. 136-137) , M. T. (k. 36 i k. 137) , K. N. (k. 180-181) i A. L. (k. 181-182) w zakresie jakim Sąd dał im wiarę oraz dokumentami w postaci : zawiadomienia (k. 1) , opisu decyzji OPS w L. (k. 2) , zaświadczenia z Urzędu Pracy w L. (k. 13, k. 14, k. 16, k. 17) , odpis wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 r. sygn. akt III RC 143/10 (k. 31, k. 41) , odpisu postanowienia (k. 32, k. 42) , opinii o uczniu (k. 33- 34) , zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji alimentów (k. 43) , pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie (k. 44, k. 45) , decyzji OPS w L. (k. 46) , dokumentów złożonych przez oskarżonego (k. 83) , zeszytu z potwierdzeniami (k. 130) , postanowienie o umorzeniu dochodzenia Prokuratury Rejonowej w Legionowie w sprawie sygn. akt PR 1 Ds. 72.2017 (k. 131-132) , informacji od Komornika Sądowego (k. 133) , pisma Prokuratury Rejonowej w Legionowie (k. 149) , pisma Firmy (...) (k. 160) , pisma z ZUS (k. 172) i pisma Prokuratury Rejonowej w Wołominie z załącznikami (k. 174-177) .

Z wyjaśnień tych wynika wprost jednak iż w okresie od dnia 01 listopada 2015 roku do dnia 28 lutego 2018 roku oskarżony M. O. popełnił zarzucaną mu czyn z art. 209 § 1 a k.k. .

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków: B. J., M. T. , K. N. i A. L. jako jasnym dokładnym , spójnym i logicznym.

Z zeznań świadka B. J. byłej konkubiny oskarżonego M. O. – matki W. i P. O. wynika z jakich powodów w 2010 r. rozpadł się związek pomiędzy nią i oskarżonym oraz dłaczego wystąpiła ona o zasądzenie alimentów od oskarżonego na rzecz ich dzieci . Świadek B. J. opisała jak wyglądały kwestie związane z płaceniem i egzekucją alimentów od oskarżonego M. O. w okresie objętym zarzutem aktu oskarżenia . Ponadto świadek B. J. opisała jak wyglądała jej sytuację finansową w tym okresie oraz kiedy przeprowadzała się wraz dziećmi W. i P. O. do M. i od kiedy pozostaje w związku konkubenckim z M. T. . Z zeznań świadka B. J. wynika iż fakt nie płacenia w sposób regularny alimentów przez oskarżonego M. O. na rzecz jego dzieci W. i P. O. narażało dzieci na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (k. 25-26 i k. 136-137) .

Z zeznań świadka M. T. obecnego konkubenta B. J. wynika od czerwca 2012 r. do chwili obecnej pozostaje w związku konkubenckim z B. J. i mieszkają od tego czasu w M. . Świadek M. T. opisał sytuację finansową B. J. oraz jej dzieci W. i P. O. od czerwca 2012 r. wskazując iż nie ma wiedzy czy w tym okresie oskarżony M. O. płacił alimenty na rzecz swoich dzieci (k. 36 i k. 137) .

Z zeznań świadka K. N.– siostry oskarżonego M. O. wynika iż w okresie od 2010 r. do 2012 r. jej brat dobrze zarabiał i płacił alimenty na rzecz dzieci . W sierpniu 2012 r. brat uległ wypadkowi . Potem w 2014 roku oskarżony M. O. wyjechał na kilka miesięcy za granicę do pracy i przez nią przekazywał pieniądze na rzecz alimentów na dzieci . Świadek stwierdził że nie ma wiedzy jak w późniejszych okresach oskarżony płacił alimenty ale wie że systematycznie kontaktował się z dziećmi (k. 180-181) .

Natomiast z zeznań świadka A. L. – córki obecnej konkubiny oskarżonego M. O. wynika iż oskarżony od 6-7 lat pozostaje w związku z jej matką i mieszka w miejscowości D. . Świadek opisał jak wyglądały w tym okresie kontakty oskarżonego M. O. z jego dziećmi W. i P. O. (k. 181-182) .

Fakt, że wymienieni wyżej świadkowie precyzyjnie określają zakres swojej wiedzy na temat zdarzeń, w zakresie których Sąd dał wiarę zeznaniom tych świadków, świadczy zdaniem Sądu o braku skłonności do konfabulacji i dążeniu do rzetelnego przedstawienia przebiegu wydarzeń. Zeznania świadków są jasne , dokładne i korespondują z całością materiału dowodowego zebranego w sprawie.

Natomiast świadek W. O. – córka oskarżonego M. O. na podstawie art. 182 k.p.k. odmówiła składania zeznań (k. 191) .

Sąd dał pełną wiarę opinii sądowo psychiatrycznej sporządzonej przez biegłych lekarzy psychiatrów w dniu 11 marca 2019 r. odnośnie oskarżonego M. O. (k. 162-166) jako jasnej , dokładnej i fachowej . Z opinii tej wynika iż u oskarżonego M. O. nie rozpoznano choroby psychicznej ani upośledzenia umysłowego . Rozpoznano natomiast zaburzenia adaptacyjne. Ten stan psychiczny oskarżonego w odniesieniu do zarzucanego mu czynu nie znosił ani nie ograniczał zdolności kierowania swoim postępowaniem . Oskarżony M. O. może brać udział w postępowaniu karnym . Z uwagi na ujawniony niepokój badany wymaga pomocy prawnej w toczącym się postępowaniu karnym .

Sąd dał w pełni wiarę dowodom z dokumentów , albowiem dokumenty powyższe zostały sporządzone przez funkcjonariuszy publicznych , nie zainteresowanych rozstrzygnięciem w sprawie , a zatem nie mających logicznego powodu , by przedstawiać nieprawdziwy stan rzeczy w dokumentach . Brak jest na tych dokumentach jakichkolwiek śladów podrobienia bądź przerobienia .

Sąd dał ponadto wiarę wszystkim ujawnionym na rozprawie dokumentom. Ich autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, ani nie stoi w sprzeczności z żadnym innym dowodem, a tym samym nie budzi wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Oskarżony M. O. w ramach zarzucanego mu czynu został uznany za winnego tego że w okresie od dnia 01 listopada 2015 roku do dnia 28 lutego 2018 roku w M. województwa (...), uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego wobec W. O. oraz P. O. określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

z dnia 27 lipca 2010 roku sygn. akt III RC 143/10 w kwocie po 500 zł miesięcznie na każde z dzieci , czyli 1000 zł. miesięcznie , przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń miesięcznych , narażając uprawnionych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych to jest popełnienia czynu z art. 209 § 1 a k.k..

Przepis art. 209 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od 31 maja 2017 r.) stanowi , iż karze podlega , kto uchyła się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące. Natomiast zgodnie z treścią art. 209 § 1a k.k. jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Aktualne brzmienie przepisów art. 209 k.k. nadane zostało ustawą z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 952). Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy (nr 1193), wprowadzone zmiany „skutkują nowym brzmieniem przepisu, oderwanym od dotychczasowych znamion w postaci «uporczywości» uchylania się od obowiązku alimentacyjnego i skutku w postaci «narażenia osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych». Znamiona te rodzą wiele kontrowersji zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie, nie sprzyjając stabilności judykatów i nie przyczyniając się do pełnej karnoprawnej ochrony osób pokrzywdzonych”. Przedmiotem ochrony są rodzina i instytucja opieki; chodzi o zabezpieczenie materialnych podstaw egzystencji dla osób najbliższych sprawcy oraz tych, których prawa w tym zakresie wynikają z orzeczenia sądowego lub ustawy (Szewczyk (w:) Zoll II, s. 902; por. też postanowienie SN z dnia 20 kwietnia 2001 r., V KKN 47/01, OSP 2002, z. 3, poz. 43, z głosem Wąska, tamże). Wyrażany bywa też pogląd, że przedmiotem ochrony jest także prawo do alimentacji .

Strona przedmiotowa przestępstwa stypizowanego w art. 209 § 1 k.k. wyraża się w uchylaniu się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości ciążącego na sprawcy. Celowym zabiegiem ustawodawcy była rezygnacja z penalizacji uchylania się od wszelkiego rodzaju świadczeń alimentacyjnych jedynie na rzecz świadczeń określonych co do wysokości (tj. świadczeń pieniężnych), bowiem w praktyce tylko z taką formą niewykonywanych świadczeń alimentacyjnych mają do czynienia organy ścigania i sądy w postępowaniu karnym. W przepisach art. 209 k.k. zrezygnowano ze znamienia uporczywości uchylania się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, które to implikowało problemy interpretacyjne (choć zwykle wskazywano, że znamię uporczywości łączy w sobie dwa elementy: jeden z nich (subiektywny) charakteryzuje postępowanie sprawcy od strony podmiotowej, a polega na szczególnym nastawieniu psychicznym wyrażającym się w nieustępliwości, chęci postawienia na swoim, drugi zaś element (obiektywny), polega na trwaniu takiego stanu rzeczy przez pewien dłuższy czas (np. na wstrzymywaniu się z zapłatą kolejnych rat alimentacyjnych co najmniej przez 3 miesiące lub płacenie ich nieregularnie albo w kwotach znacznie niższych od należnych) - por. uchwała SN z dnia 9 czerwca 1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, nr 7-8, poz. 86). W aktualnym stanie prawnym dla bytu przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. konieczne jest, aby łączna wysokość zaległości powstałych wskutek uchylania się od wykonania obowiązku alimentacyjnego stanowiła równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące. A zatem np. w sytuacji, gdy na sprawcy ciąży obowiązek alimentacyjny ustalony w wysokości 1500 zł miesięcznie, a wpłaca on jedynie po 500 zł miesięcznie, wówczas po pięciu miesiącach wysokość zaległości będą wynosiły 5000 zł, tak więc znamiona przedmiotowe zostaną zrealizowane (bowiem równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych wynosi 4500 zł). W przypadku opóźnienia zaległego świadczenia innego niż okresowe musi ono wynosić co najmniej 3 miesiące (a zatem widać tu jednak wyraźne nawiązanie do znamienia uporczywości na gruncie sprzed nowelizacji art. 209 k.k.).

Jak słusznie zauważył SN w uchwale z dnia 9 czerwca 1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, nr 7-8, poz. 86: „Uchylanie się od obowiązku łożenia na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentacji zachodzi wtedy, gdy zobowiązany mając obiektywną możliwość wykonania tego obowiązku, nie dopełnia go ze złej woli” (por. również wyrok SN z dnia 5 stycznia 2001 r., V KKN 504/00, Prok. i Pr.-wkł. 2001, nr 6, poz. 3 oraz wyrok SA we Wrocławiu z dnia 16 marca 2016 r., II AKA 7/16, LEX nr 2025526). Podobny pogląd wyraził SN w postanowieniu z dnia 17 kwietnia 1996 r., II

KRN 204/96, Prok. i Pr.-wkl. 1996, nr 11, poz. 4: „W pojęciu „uchyla się” mieści się negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do wykonania nałożonego na nią obowiązku, który sprawia, że mimo obiektywnej możliwości jego wykonania, sprawca tego obowiązku nie wypełnia, gdyż wypełnić nie chce lub też zlekceważył obowiązek nałożony wyrokiem. Ten negatywny stosunek winien być wykazany stosownymi dowodami”.

Niealimentacja jest przestępstwem indywidualnym, jego sprawcą może być bowiem jedynie osoba zobowiązana do alimentacji na rzecz innej osoby na mocy ustawy lub orzeczenia sądowego.

Przestępstwo niealimentacji (określone w art. 209 § 1 k.k.) może być popełnione jedynie umyślnie, w obu postaciach zamiaru. Wydaje się również, że nie ma przeszkód, aby znamię skutku określone w art. 209 § 1a k.k. (tzn. narażenia na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych) mogło być objęte zarówno zamiarem bezpośrednim, jak i ewentualnym (za Marek Mozgawa (red.) , Kodeks karny . Komentarz aktualizowany).

W powyższej sprawie oskarżony M. O. wypełnił wszystkie znamiona przestępstwa z art. 209 § 1a k.k. opisanego w pkt. 1 wyroku . Oskarżony M. O. w okresie od dnia 01 listopada 2015 roku do dnia 28 lutego 2018 roku w M. województwa (...) uchylał się od obowiązku alimentacyjnego na rzecz dzieci W. O. oraz P. O. określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 roku sygn. akt III RC 143/10 w kwocie po 500 zł miesięcznie na każde z dzieci , czyli 1000 zł miesięcznie. Łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości przekraczała równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych. Oskarżony M. O. w okresie od 01 listopada 2015 roku 19 marca 2018 r. był zatrudniony w firmach : Trend Dom M. P. , Z. P. i B. M. W. (k. 172) . Oskarżony M. O. w okresie od 11 marca 2016 r. do 26 stycznia 2017 r. wpłacał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Legionowie A. B. kwoty po 600 zł miesięcznie na poczet zaległych alimentów na dzieci W. i P. O. (k. 133 – 134) . Robił to w okresie prowadzenia wobec niego postępowania przygotowawczego o czyn z art. 209 § 1 k.k. prowadzonego przez prokuraturę Rejonową w Legionowie w sprawie sygn. akt PR 1 Ds. 72.2017. Następnie oskarżony M. O. mimo że pracował zawodowo zaprzestał płacenia alimentów na rzecz swoich dzieci P. i W. O. , zaś egzekucja komornicza prowadzona wobec niego odnośnie zaległych alimentów okazała się bezskuteczna (k. 43) . Działanie oskarżonego M. O. naraził jego dzieci W. O. oraz P. O. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Fakt ten wynika wprost z zeznań świadków B. J. (k. 25-26 i k. 136-137) , M. T. (k. 36 i k. 137) i A. L. (k. 181-182) Fakt popełnienia przez oskarżonego M. O. czynu z art. 209 § 1 a k.k. opisanego w pkt. 1 wyroku potwierdzają ponad dowody w postaci : zawiadomienia (k. 1) , opisu decyzji OPS w L. (k. 2) , zaświadczenia z Urzędu Pracy w L. (k. 13, k. 14, k. 16, k. 17) , odpis wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 r. sygn. akt III RC 143/10 (k. 31, k. 41) , odpisu postanowienia (k. 32, k. 42) , opinii o uczniu (k. 33- 34) , zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji alimentów (k. 43) , pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Legionowie (k. 44, k. 45) , decyzji OPS w L. (k. 46) , dokumentów złożonych przez oskarżonego (k. 83) , zeszytu z potwierdzeniami (k. 130) , postanowienie o umorzeniu dochodzenia Prokuratury Rejonowej w Legionowie w sprawie sygn. akt PR 1 Ds. 72.2017 (k. 131-132) , informacji od Komornika Sądowego (k. 133) , pisma Prokuratury Rejonowej w Legionowie (k. 149) , pisma Firmy (...) (k. 160) , pisma z ZUS (k. 172) i pisma Prokuratury Rejonowej w Wołominie z załącznikami (k. 174-177) . Należy wskazać z wyjaśnień oskarżonego M. O. (k. 135-136) wynika wprost iż popełnił on czyn z art. 209 § 1 a k.k. opisanego w pkt. 1 wyroku .

Należy podnieść iż świetle ustalonej linii orzecznictwa uchylanie się od obowiązku łożenia na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentacji zachodzi dopiero wtedy, gdy zobowiązany, mając obiektywną możliwość wykonania tego obowiązku, nie dopełnia go ze złej woli. Musi to więc być zachowanie umyślne, w którym wyraża się szczególne nastawienie psychiczne sprawcy (element subiektywny), a z drugiej strony - stan uchylania się trwający przez określony dłuższy czas (element obiektywny). Ten negatywny stosunek sprawcy do ciążącego na nim obowiązku musi być wykazany stosownymi dowodami (por. wyrok SN z dnia 17 kwietnia 1996 r., II KRN 204/96, Orz. Prok. i Pr. 1996, nr 11, poz. 4), przy czym nie są istotne motywy kształtujące takie nastawienie sprawcy. Jeśli zaś chodzi o obiektywny element uchylania się, to w cytowanej uchwale z dnia 9 czerwca 1976 r. dotyczącej przestępstw przeciwko rodzinie (VI KZP 13/75) (tak Andrzej Marek Komentarz do art. 209 kodeksu karnego) . W powyższej sprawie te przesłanki niewątpliwie zostały spełnione . Należy wskazać iż w okresie opisanym w pkt. 1 wyroku oskarżony M. O.

miał obiektywną możliwość wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego o czym świadczy fakt że oskarżony w tym okresie pracował (k. 172) .

Z tych względów zarówno okoliczności sprawy , jak i wina oskarżonego M. O. nie budzą wątpliwości .

Sąd w niniejszym postępowaniu ustalił iż oskarżony M. O. popełnił ten czyn w okresie od dnia 01 listopada 2015 roku do dnia 28 lutego 2018 roku a nie jak przyjął Prokurator w zarzucie aktu oskarżenia od dnia 27 lipca 2010 roku do dnia 28 lutego 2018 roku. Podnieść należy iż oskarżony M. O. rozpoczął prace od dnia 01 listopada 2015 r. (k. 172) . Ponadto miejscem popełnienia tego czynu są M. , woj. (...) gdyż tam w okresie opisanym w pkt. 1 wyroku mieszkali dzieci oskarżonego W. O. oraz P. O. co wynika z wyjaśnień oskarżonego M. O. (k. 135-136) i zeznań świadków B. J. (k. 25-26 i k. 136-137) i M. T. (k. 36 i k. 137) . Należy wskazać iż postanowieniem z dnia 30 marca 2017 r. sygn. akt PR 1 Ds. 72.2017 Prokuratura Rejonowa w Legionowie umorzyła na podstawie art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k. wobec braku znamion czynu zabronionego postępowanie o czyn z art. 209 § 1 k.k. polegający na uporczywym uchylaniu się w okresie od 01 sierpnia 2015 r. do 29 września 2015 r. od wykonywania przez podejrzanego M. O. obowiązku ciążącego na nim z mocy ustawy i orzeczenia sądowego obowiązku opieki nad dziećmi W. O. i P. O. w ten sposób że niełoży na ich utrzymanie alimentów w kwocie 1000 zł miesięcznie przez co naraził w/w pokrzywdzonych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Z uzasadnienia tego postanowienia wynika jednak iż Prokurator badał kwestie popełnienia przez podejrzanego M. O. czynu z art. 209 § 1 k.k. od 01 sierpnia 2010 r. do 29 września 2015 r. (k. 131-132) . **Tym samym wobec treści tego postanowienia należy uznać iż zostało prawomocnie umorzone postępowanie wobec oskarżonego M. O. o czyn z art. 209 § 1 k.k. w okresie od 01 sierpnia 2010 r. do 29 września 2015 r. na podstawie art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k. . Mimo tego Prokurator zawarł ten okres w zarzucie aktu oskarżenia w niniejszej sprawie naruszając przepis art. 17 § 1 pkt. 7 k.p.k. . Ponadto należy wskazać iż w okresie od 27 lipca 2010 r. do 31 lipca 2010 r. na oskarżonym M. O. nie ciążył jeszcze obowiązek alimentacyjny wynikający z wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 27 lipca 2010 r. sygn. akt III RC 143/10 , obowiązek ten powstał dopiero od dnia 01 sierpnia 2010 r. (k. 31, k. 41)**

Wymierzając oskarżonemu M. O. karę Sąd wziął pod uwagę zarówno okoliczności obciążające jak i łagodzące.

Niewątpliwą okolicznością obciążającą jest duży stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez oskarżonego czynu przejawiający się w charakterze naruszonego przez oskarżonego dobra jakim jest rodzina i obowiązek opieki.

Za okoliczność łagodzącą Sąd uznał fakt iż oskarżony M. O. nie był dotychczas karany (k. 185) .

Orzekając o karze Sąd wymierzył oskarżonemu M. O. za czyn z art. 209 § 1a k.k. opisany w pkt. 1 wyroku karę ograniczenia wolności w wymiarze 8 (ośmiu) miesięcy , polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd w wymiarze 30 (trzydzieści) godzin miesięcznie spełnia wymogi zarówno prewencji indywidualnej jak i generalnej, a także odpowiada stopniowi zawinienia i społecznej szkodliwości czynu. Winna spełnić wobec oskarżonego funkcję wychowawczą i powstrzymać go w przyszłości od popełnienia podobnych czynów.

Na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt. 3 k.k. Sąd zobowiązał oskarżonego M. O. do wykonywania ciążącego na nim obowiązku łżenia na utrzymanie dzieci W. O. i P. O. w okresie wykonywania kary ograniczenia wolności . Orzeczenie tego obowiązku spełnia wobec oskarżonego M. O. cele zarówno wychowawcze jak i zapobiegnie popełnieniu przez niego podobnych przestępstw w przyszłości.

Na podstawie art. 618 § 1 pkt. 11 k.p.k. Sąd zasądził od Skarbu Państwa- Kasa Sądu Rejonowego w Legionowie na rzecz adwokata P. G. kwotę 723,24 zł (siedemset dwadzieścia trzy złote dwadzieścia cztery grosze) tytułem nie opłaconej przez oskarżonego M. O. pomocy prawnej za obronę udzieloną z urzędu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i zwolnił oskarżonego M. O. w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych biorąc pod uwagę dochody oskarżonego .

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w wyroku.